

ναται νά συγκαταριθμηθῆ¹ μεταξὺ τῶν παγίων κεφαλαίων, ὡς τὰ πλείστα τῶν τῆς ἐργασίας ἐργαλείων.

Γέρω-Πέτρος.—Καὶ πράγματι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα. Στέλλω τὸν υἱόν μου εἰς τὸ σχολεῖον, σπουδάζει ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ δαπανῶ οὐκ ὀλίγα χρήματα. Ὁ υἱός μου, ἐκ μέρους του, ἐργάζεται, καὶ ἀποταμιεύει καθ' ἑκάστην ἐν τῷ μνημονικῷ του, ὄχι πεντάδραχμα, ἀλλὰ κόκκους γνώσεως καὶ ἐπιστήμης. Καὶ μετὰ τινὰ χρόνον, δύναται νά χρησιμοποιήσῃ καὶ ὠφελθῆ ἀπὸ τὰς γνώσεις ταύτας. Βέβαια, τώρα ἐννοῶ, ὅτι καὶ ἡ μάθησις εἶναι ἐν κεφάλαιον ἐπίσης.

Διδάσκαλος.—Ὁ ἐργάτης δὲ καλῶς γινώσκων τὸ ἐπάγγελμά του καὶ ἔχων καὶ ἱκανότητα ἔχει ἐπίσης ἐν κεφάλαιον, διότι τὸν πληρώνουν καλύτερον ἀπὸ ἕνα ἐπιτήδειον, καὶ μάλιστα ἀπὸ ἕνα ἡμερομίσθιον ἐργάτην ὃ ὁποῖος μόνον τὰς δύο του χεῖρας δύναται νά προσφέρῃ.

A. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ.

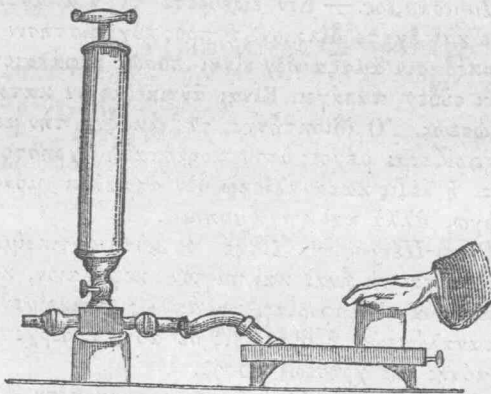
¹Ἐπειτα συνέχεται.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΗΡΙΟΥ

Συνέχεια ἰδὲ σελ. 642.

Τώρα ἠξέυρομεν τὴν βαρύτητα τοῦ ἀέρος. Ἄς σᾶς ἐξηγήσω τινὰς τῶν συνεπειῶν τῆς βαρύτητος ταύτης καὶ, ἂν θέλετε, θά σᾶς υποβάλω καὶ τινὰ πειράματα διὰ νά ἐννοήσετε μᾶλλον τὴ λέγω.

Ἴδου πάλιν μία πνευματικὴ ἀντλία, ὡς ἐκείνη δι' ἧς πρὸ ὀλίγου ἐβίασα τὸν ἀέρα νά εἰσέλθῃ εἰς τὴν φιάλην. Ἢμπορῶ νά θέσω τὴν χεῖρά μου

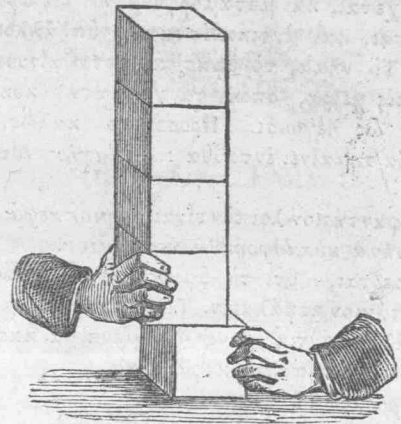
Σχ. 42.

1. Ὁ συγγραφεὺς ἐνταῦθα, ὡς βλέπει τις, κατατάσσει τὰ ἐπιστημονικὰ ἢ διανοητικὰ κεφάλαια μετὰ τινος ἐνδοιασμοῦ εἰς τὰ πάγια κεφάλαια. Τὰ κεφάλαια ταῦτα καθ' ἡμᾶς κατ' οὐδὲν διαφέρουσι τῶν ὕλικῶν κεφαλαίων, διὸ καὶ εἰςὶ πραγματικὰ πάγια κεφάλαια ὅταν, φυσικῶ τῷ λόγῳ, ἐκμεταλλεῶνται· κατὰ τοῦτο δὲ μόνον διαφέρουσιν, ὅτι εἰσὶν ἐπαγγέλματα ἢ ἐπιχειρήσεις à fonds perdu, ἧτοι συναπέρχονται μετὰ τῶν κατόχων αὐτῶν, λόγος δι' ὃν εἰσὶ καὶ ἀναφαίρετα. Ἢτυγῶς τοῦτο συμβαίνει μόνον διὰ τὴν οἰκογένειαν, ὄχι ὅμως καὶ διὰ τὴν κοινωνίαν ἢ τὸ ἔθνος, διότι ὄχι μόνον ποτὲ δὲν χάνονται διὰ τὸ ἔθνος, ἀλλὰ τοῦναντίον καὶ αὐξάνονται. Οἱ κάτοχοι λοιπὸν τῶν διανοητικῶν τούτων ἢ ἀναφαίρετων κεφαλαίων πρέπει νά ὑπολογίζωσι τὸ κεφάλαιόν των χ ρ ε ω λ υ τ ι κ ῶ ς.

Σ. τ. Μ.

εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ὄργανου, ὅθεν, ὅταν ἐργασθῆ ἢ ἀντλία, ἀφαιρεῖται ὁ ἀήρ. Πρὸς τὸ παρὸν ἡ χεῖρ μου εἶναι ἐντελῶς ἐλευθέρη, καὶ τὴν ἄγω καὶ τὴν φέρω ἐλευθέρως καὶ χωρὶς ἀντιστάσεως. Μόλις δὲ μετὰ μεγάλης ταχύτητος ὅταν τὴν κινῶ, αἰσθάνομαι ἐλαφρὰν τινὰ ἀντίστασιν τοῦ ἀέρος. Ἄλλ' ἅμα τὴν θέσω ἐνταῦθα εἰς τὸ ἐργαλεῖον καὶ ἀφαιρέσω τὸν ἀέρα, (καθηγητὴς θέτει τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μικροῦ δοχείου τοῦ προσσητημένου τῇ ἀντλίας, καὶ ἐξαιτλεῖ τὸν ἀέρα) βλέπετε τί γίνεται. Ἡ χεῖρ μου ὡς νά κολλᾶται εἰς τὸ μέρος τοῦτο, καὶ κολλᾶται τόσον, ὥστε ὅταν τὴν ἐγείρω, ἐγείρει καὶ τὸ ὄργανον. Πόθεν προέρχεται ὅτι μετὰ τῆς δυσκολίας δύναμαι νά τὴν ἐγείρω; Τὸ βᾶρος τοῦ ἀέρος τὴν στενοχωρεῖ, τὸ βᾶρος τοῦ ἀέρος τοῦ πιέζοντος ἄνωθεν ἐπ' αὐτῆς, ἐν ᾧ κάτωθεν ἀήρ δὲν ὑπάρχει.

Νὰ σᾶς δώσω ἄλλο παράδειγμα εὐκαταληπτότερον. Ἐπὶ τοῦ δοχείου τῆς πνευματικῆς ἀντλίας ἐκτείνω καὶ δένω σερφεῶς περγαμηνόν. Βλέπετε ὅτι εἶναι καλῶς τεντωμένον. Τώρα ἀρχίζω ν' ἀφαιρῶ ὑπ' αὐτὸ τὸν ἀέρα δι' ἐλαφρᾶς κινήσεως τῆς ἀντλίας. Παρατηρήσατε πῶς κοιλοῦται, πῶς βυθίζεται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, καὶ φοβοῦμαι ὅτι θά σκάσῃ ὑπὸ τὸ βᾶρος τοῦ ἄνωθεν ἀέρος, διότι κάτωθεν ἀήρ πλέον δὲν τὸ ὑποβαστάζει. (Τὸ περγαμηνὸν σκάνει μετ' ἰσχυροῦ χροῦτου.) Τοῦτο εἶναι ἀπλοῦν ἀποτέλεσμα τοῦ βάρους τοῦ ἀέρος, ὅστις πιέζει τὸ περγαμηνόν, καὶ ἐννοεῖτε πῶς τὸ πρᾶγμα συμβαίνει. Τὰ μόρια τοῦ ἀέρος εἶναι ἐστιβαγμένα εἰς τὴν ἀτμοσφαιραν καθὼς

Σχ. 43.

οὔτοι οἱ πέντε κύβοι. Καθὼς λοιπὸν, ἂν ἀφαιρέσω τὸν κατώτερον κύβον, ὅλοι οἱ ἄλλοι θά καταβοῦν, οὕτω καὶ εἰς τὴν ἀτμοσφαιραν ὁ κατώτερος ἀήρ στηρίζει τὸν ἀνώτερον, καὶ ὅταν κάτω γίνη τὸ κενόν, παράγεται τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ὁποῖον συνέβη εἰς τὴν χεῖρά μου ὅταν τὴν θέσσα εἰς τὸ δοχεῖον τῆς πνευματικῆς ἀντλίας, ἢ τὸ ὁποῖον εἶδετε ὅταν διεβράχῃ τὸ περγαμηνόν. Ἄς ἐπαναλάβωμεν τὸ πείραμα ἔτι ἐν-